

ЎЗБЕКИСТОН ҰЧУН ОВОЗ БЕРАМАН

АРМОН

Кажрас фалакнинг чархи
Бир зум ўнга айланни,
Согинтирга ономанинг
Дийдорин кўроласайдим.
Она жоним қошида
Эркалантиб, шайлантиб,
Гоҳ кувонин, гоҳида
Хўснин туроласайдим.

Айтоласидим мен унга
Кўхла дунгча келиб,
Менга қанча шодигу
Қанча гам текканлигин.
Эзгуликни жаҳонда
Ахтарма қанча елиб,
Факат она меҳрининг
Фактор эканлигин.

Айланса тагин фалак,
Кўлни тутсам ёшликинг.
Оҳ, қандайин гавоғ-ю
Не кулагарга қолардим.
Уша қадам қошиликнинг
Ҳажрида тагин ёниб,
Тагин ўнинг ёниги
Жадалаб ўйл олардим.

Қунгиздази ишқ ўтин
Сел келса ҳам сундормай,
Факат сезина уни мен
Ҳаётим, деб ўйлардим.
Қаламиминг учида
Зарра губор қўндирамай
Факат сезина мухаббат
Нашидасин қўйлардим.

Фалак яна ҳарх уриб,
Раҳм этсан-ю бир қадар.
Армоним ушаломигон
Чорасин кўрсатсанди.
Шу ўзрарк бандани ҳам
Тарқ этсан, деб гам-камар,
Ташакулардан қутулмоқ
Йилини ўргатсанди.

Мен, кўккис етиб бошим,
Чулгар эдим олами.
Ёвзлик, разаликни
Оловдек эритардим.
Умрим бўйи қаҳватиб
Кўйдирган бир боламни
Қайта бошдан маъсум, пок
Гўдакка эвралтардим.

Афус, бунга чора ўйқ,
Ийқидар асло имкони.
Ортга қайтагани ахир,
Фалак бирор замонода.
Инсонни қабригача
Кузатайдир армони,
Иложинг -- иложисизлик,
Илож эса омондан.

Шул сабаб, ҳар ўтган кун
Кўзимга ўтайди иссиқ.
Шул сабаб, ҳар ёртани
Кутинг олдум доидарб.
Бузунг кўрсанларим
Бўйса ҳам қанча тансик,
Факат ўшал армонга
Термузларин жовдираш.

Яратганинг ишин кўр,
Умр ўзлни қайиргач.
Кенг дунгенин кўзинги
Тар қилиб қўир экан.
Левал, беріб-беріб,
Сўнг бирма-бир айиргач,
Факат сезина ўзига
Зор қилиб қўир экан.

ҲИМОЯТ

Дилимни эзади гоҳида хаёл,
Гумонлар, шубҳалар забтига олгай.
Вақт етиб, тириклик топганда завол,
Наҳотки байтларим эгасиз қолгай.

Ахир вайрон бўлур қаровсан уй ҳам,
Богонсиз гулашан ҳам сўлгай бир куни.
Асрор иморатлар емригай кам-кам,
Кимдир ҳимоятга олмаса уни.

Лахзада минг бора турланади ранг,
Собит бир сувратни топмогинг қийин.
Бузун салом берса агар набиране,
Яхшиси, алик ол юз ўйлдан кейин.

СҮНГГИ ЧОРА

Одамлар ўйлида харсангтошдай энл,
Эрта-кеч кўндаланг ўтишдан сақлан.
Фуресатинг ўтдими -- мақоминги бил,
Бекатда ўтиргач бўлгил, масалан.

Агар ўқимаса шөврингни бирор,
Маломат қимогинг, албатта, галат.
Яхшиси, дўйконни ёғинда дарров,
Зеҳнингни ўзга бир юмушига қарат.

Абвало, азиз портидошларимни қириб қелаётган 1997 йил мунисабати билан
муборакбод этаман. Ўтпайлан қилмишдан, албатта, ғозимиш. Мамлакатимиз
баъра җабҳаларда эришган ютуғлафни җаҳон ажли қўриб-билиб туғифди.
Чунонни, ушбу шеғифлафимизнинг яфтилишига туфтаки беғлан тағлихий дағизжалар
ҳам Ўзбекистонимиз эришаштилан зафағлафтини илҳомлағидир. Мен лизинда
ниифрма қун мобайнида Женева шаҳрида ўтқазилган җаҳон интеллектуал
мукт ташқилоти таъжифи дипломатик конференциясида мамлакатимизнинг
расмий вакили сиғатида иштироқ этдим. Албатта, бундай имконият аввали
и давғлафда бинзга насиб этилан эмас эди. Ўзбекистонноми битилган минифар
дан туғиф, җаҳон давлатлафи җатоғида сўз айтшишимиз, овоз беғишимиш булоқ ифтиҳоғ эмасми?
Қўйидаги шеғифлаф ўша сағар таассуфотлафини ифодалағидир!

Абдулла ОРИПОВ,
Ўзбекистон халқ шоири

ХАЛҚАРО АНЖУМАН

Мана, ўтса ҳамки неча замонлар,
Бу ерда ўғилар сиёсатдононлар.

Африқолик ҳабаш, болжонлик булгар,
Үрису Румо Чин -- бунда бари бор.

Бури муслим бўлса, бури бутпараст,
Бури насрор-у, бури ўтпараст.

Бури тунд, бирорин назари иссиқ,
Бури менга ўшшар -- кўзлари қисиқ.

Сарига ўралган бирин сумбати,
Бирорин бошида тустовуқ пати.

Турфа тиллар бунда бошласа бозор,
Худодан бошқанинг фарқаша душвор.

Бу ерда ўтгайдир на тул, на савлат,
Бу ерда ўз сўзин айтар ҳар давлат.

Нотиқлар вазвларни токи бошлиайди,
Муҳташам гапларни қалаб ташлаиди.

Гоҳо қай бирорин қизишгани даам,
Сипкордан дейди уммонларин ҳам.

Туку кун баҳс қилиб бўйлашар улар,
Дунёнинг тақдирин ўйлашар улар.

Турфа мамлакатлар, туглар қатори
«Т» ҳаридан кейин, «Ф» дан юкори

Ўзбекистон намли бир минбар ҳам бор,
Унда каминанинг жойидир поидор.

Кўшини фин сўрайди секин, айлаб ноз:
-- Жаноб, Сиз ким учун бергайтисиз?

Мен ҳам эснайман-у, кўкрак қераман:
Ўзбекистон учун овоз бераман!

ЖЕНЕВА

Женева,
Женева,
Неча кунларим
Сенинг ишқини бағрингда ўтди.
Ташвиши дамларни торак унчуди,
Мовий бўйлашларга сингди унларим.
Запгори кўл узра чайхалар оқиши,
Майн патларига тўлқин юқмайди.
Йироқда Монблан тоги ухлади,

Оппоқ қор чойшабин тагида бехуш.
Яшил майсазоринг ишак қатига
Ниначи шабнамдан қадайди дурлар.
Куюқ дараларда поттар қар-қурлар,
Жар солиб теварак, мамлакатига.
Чўққилар ортидан ўрмалар будут,
Бирдан тиниб қолар ўтилодаги той.
Шивалаб ўтди ёмғир ҳойнаҳоҳ,
Борлиққа чўқади новвотранг сукут.

Женева тин олар маъсум ва ёввош,
Билур томчиларда нозик ялтирад.
Зум ўтмай яна ўзб барглар қалтирад,
Яна кўринади жилмайган қўёш.
Женева,
Женева
Илҳом юлдузи,
Сени тушларимда балки кўргайман,
Балки узоқ ўйлар эслаб юргайман,
Сени -- Европанинг дилорав қизи...

МУХБИРЛАР

Одам кўкка учди,
Кучди ухлонни.
Етди поенига кураш, ур-сурлар.
Гиж-гижлатиб қўйиб телба жаҳонни,
Бу кун минбаларга чиқди мухбирлар.
Азиз касбдошларим,
Ғалат қавм бу,
Жонининг қадрини билмайдиган кас.

Қайдадир кўринса ўтди этилан мавзу,
Оч-наҳор, ниёда кетаберар, бас.
Тўплар гумбурлайди,
Ўрлайди олов.
Юксак қасрлар ҳам қулайди бир-бир.
Буткул мамлакатлар ёнади лов-лов,
У эса тирикдир, ўқ ўтмас, довдир.

Гарни кўринишдан ювови ва гариф,
Лекин таҳликаға солар ҳар сўзи.
Шаҳардан ҳаммани қўвлаб чиқариб,
Бўй-бўй кўчаларда кезар бир ўзи.
Ягона қуроли қоғоз ва қалам,
Ўйлар у на бугун, на эртасини.
Ҳақиқат ўйлида сўнгги дамда ҳам
Ўлар, эслаб олиб газетасини.

СУҲБАТ

Одам одам билан утрашган асно
Дунёда энг яхши восита -- сұхбат.
Баъзи бирор билан сўзлашсан, аммо
Аралаш қолар орага гийбат.

Сиздан ўтнаман, эй, дўсти ёрон,
Дайдорингине ганимат гаштиң сурайлик.
Майли, ҳар қанчалик бўлса ҳам ёлғон,
Фақат эзгуликдан сұхбат курайлик.

КУЛМАНГ...

Оч одамнинг устидан кулманг,
Етишмаса ишга қурбати.
Хунуккина қизларни сийланг,
Гўзлал бўлур узар сийрати.

Бирорларинг ҳақин еганини
Дастурхонга ўйлата кўрманг.
Ростиң кўриб, ёлғон деганинг
Косасини тўлата кўрманг.

БУЛУТЛИ БИР КУН

Женевада бир кун булутли ҳаво,
Кечаси чароғон, хуш онлар қани.
Гўё жиннат эмас бу ўзал мавъо,
Бузунг ётотиги ҳам гурбат маскани.

Хорғинлик сезаман вужудда, қонда,
Руҳимда синиқлик, кўнгил ҳам ярим.
Бошқаларинг эса, лабида кулагу,
Булут парвигайга келмайди тақир.
Ахир мен бир ҳолни унтишибан-ку,
Улар ватанида юрибди ахир.

СОВФА

Набирам Шоҳрӯҳга
Нима откелдингиз, дейди набирам,
Мен ҳам бир бермайман сиримни лекин.
Дейман: Собгаларим ажидир бирар,
Шеърлар олиб келдим. Ўқийсан. Текин.

2 -- 22 декабрь
1996. Женева.

ОҚЛАР ВА ҚОРАЛАР

Ҳозир ранг ажратиш замони эмас,
Ҳар қандай ишора қалбни яралар.

Ва лекин бир-бирин ҳар зум, ҳар нафас

Қўллаб-қўйтишларкан занги-қоралар.

Одамзод ҳолимас киндан, алдовдан,
Билмайсан, ким-кимни соҳиб.
Оқлар гижиллашиб турганда, говдан
Сакраб ўтиб кетар бирдан қоралар.

Бирорд, гапни сен кўргандан сўра,
Демагил, шеъринеда шарпа оралар.
Бир-бирин еб ётган оқлардан кўра,
Афзал-ку ҳамжиҳат ўша қоралар.

Майли, самоларга мени элта қол,
Юмушинг бажарай қадидим эзиг дол.
Сенинг хузурингда ўйқи ахир завол,
Аллоҳим, оқ ўйл бер, кетар чогимда.

Мана, оқшом қўқди. Бўзармокда ой,
Бешланур поддуглар базим ҳойнайди.

Мен ҳам бахши этил туморчалик ўзи,

Аллоҳим, оқ ўйл бер, кетар чогимда.

Бирор қамолингга, юрагимда муне,

Олис ёшлисимни эслаб олайин.

Ортингедан «Жамайка, Жамайка» деб

Сўнг У сирли қўшиқни куйлаб қолайин.

«ЖАМАЙКА»

Бир вақт Робертино исмик бола
«Жамайка, Жамайка» деб кўйларди.

Юракнинг тубиса этиб бу нола,

Олис Жамайкани ҳар ким ўйларди.

Ўша гул дўёни кўрганимсан сен,

Илоҳин тополсанг қанот боғлаб уч.

Ахир ўйлабидим, Женевада мен

Айни Жамайкага келурман, деб дуч.

Ейиб кокилларин, турибди санам,

Қон-қора туни билан ўралгандек ой.

«Минг бир кечадаги ёртакларда ҳам

Тавсиф этилмайдир бундайин чирой.

Кимнинг пешонасин безайди бу лаъл,